

Obraz w kamieniu

Cykl Ryszarda Czernowa pt. "Obraz w kamieniu" dotyczy tematu popularnego w fotografii polskiej, jakim jest fotografowanie cmentarzy żydowskich. Trudno powiedzieć, kiedy stał się popularny, a potem jakże istotny? I to przynajmniej z kilku powodów: historycznych, tożsamościowych i etycznych. Z pewnością istotnym momentem było wydanie w 1982 roku albumu Moniki Krajewskiej "Czas kamienia". W latach 80. XX wieku na wystawie pt. "Cimenteria" Jerzy Lewczyński pokazał m.in. zdjęcia cmentarza żydowskiego w Lesku z lat 60. Był to czas końca PRL-u, kiedy nikt nie interesował się tym tematem, zarówno wielkimi (Łódź), jak i małymi (Kutno, Lubartów). Problematykę tę przypominała, a właściwie wywołała, głośno dyskutowana w latach 80. wystawa i towarzyszący jej album Tomasza Tomaszewskiego i Małgorzaty Niezabitowskiej "Ostatni współcześni Żydzi polscy" (wyd. polskie z 1993 roku), opublikowany w kilku wersjach językowych.

W tym specyficznym rodzaju fotografii, dotyczącym zapomnianej tradycji żydowskiej, mieliśmy do czynienia z wizją artystyczną o poetycko-dokumentalnym przesłaniu, zawartym w zdjęciach Andrzeja Lecha, Bogdana Konopki czy praktycznie nieznanych prac Krzysztofa Miszułowicza z cmentarza żydowskiego z Warszawy. Czym są obecnie cmentarze żydowskie, jaki jest ich status? Jest to z reguły zdewastowane przez hitlerowców dziedzictwo, a i w Polsce Ludowej niekiedy niszczone. Co zrobić obecnie z tym dziedzictwem poza dokumentacją i ochroną? To niełatwe pytanie skierowane jest do władz samorządowych, jak też państwowych, gdyż brakuje ciągle systemowych rozwiązań. Oczywiście trzeba je także kierować do poszczególnych gmin żydowskich i instytucji kulturalnych i muzealnych. Zawsze, poza systemem prawnym, istnieją również osobiste nie tyle rozliczenia, co wyznania dotyczące określonego bagażu historii. Spójrzmy na jedno z nich, jakim jest cykl Ryszarda Czernowa dotyczący kirkutu z Katowic. [...]

fragment tekstu Krzysztofa Jureckiego do katalogu z wystawy

Ryszard Czernow.

Artysta multimedialny z wykształcenia operator filmowy. Wykładowca w Szkole Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików od 1994 roku. Fotografiją artystyczną zajmuje się od początku lat osiemdziesiątych. Prekursor twórczego wykorzystania technik cyfrowych w fotografii artystycznej. Autor wielu wystaw indywidualnych, między innymi takich jak „Cybergrafia”, „Poznałem Go”, „Mury Kazimierza”, „Bramy do...”, „Światło i kamień”, „Dygresje”, „Ostatni śnieg - przemiany”, „Świat z cegieł”, „Martwe z natury”, „Obraz w kamieniu”. Od wielu lat zajmuje się także projektowaniem graficznym. W jego projektach szczególną rolę odgrywa bardzo subiektywna autorska fotografia. Ryszard Czernow jest twórcą plakatów do wielu filmów fabularnych między innymi takich reżyserów jak: Krzysztof Zanussi, Agnieszka Holland, Feliks Falk, Jan Jakub Kolski, Jan Kidawa Błoński oraz do spektakli teatralnych w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Jako reżyser i operator zrealizował także szereg teledysków dla kultowych polskich grup muzycznych, takich jak „Republika”, „Dżem”, „Golec uOrkiestra”, „Shakin'Dudi” itd. Laureat stypendium Marszałka Województwa Śląskiego w dziedzinie kultury w roku 2004 oraz nagrody Prezydenta Miasta Tychy w roku 2015.